

Med kamera i Sarek

Tekst: Siv Monika Rosendal

“Gjett hva jeg plutselig fikk øye på?....Gaupa.. Gaupa spratt opp av berget fremfor meg..Og hvor hadde jeg kameraet..?” I sekken.. Er det ikke typisk..?

Det er onsdag 22. september. Turen starter på grensa av Sarek nasjonalpark i Nord-Sverige. Vi er elever med vidt forskjellig bakgrunn som skal på tur. Det er

Rapadalen gir gode muligheter for å fotografere elg i sitt rette element.
Foto: Magnus Svensson

Fredrik, Magnus og Tim fra Sverige og jeg Siv Monika som eneste jente og norske. Med oss har vi Lars Krempig som lærer. Nordisk naturfotolinje på Øytun Folkehøgskole har ført oss sammen. Nå er vi ved foten av Namatj nede i Rapadalen. Toppen ruver 300 meter over oss. Helikopteret som skyssa oss hit, letter og forsvinner inn i tåkelandskapet. Nå er vi overlatt til oss selv, og har 13 dager fremfor oss i denne villmarka.

Landskapet er stort og grått. Det er regn og skodde. Vi ser på kartet. Teller kartrutene oppover Rapadalen over fjellet og ned til sivilisasjonen i Suorva hvor vi skal ende opp. Dit er det omtrent 60 km i luftlinje. Vi løfter de tunge sekkene på ryggen, og begynner å gå. Jeg føler med en gang stillheten, og noe mektig over landskapet. Vi trasker sammen i vått terreng innover dalen. Hva er det som venter oss der inne? Det er høst og brunst-tid. Kanskje får vi snart se elgen inni lauvskogen.. Det meste av lauvet har falt på bakken. Høstfargene er klare i dette fuktige været. Etter den første dagsmarsjen på omtrent ei mil slår vi leir inni Rapadalen. Telt, sovepose, en mengde tørket mat og en

god porsjon film og kamerautstyr glir ned fra ryggene. Vi spanderer tre dager her for å utforske terrenget, og jakte med kameraet. Vi går hver for oss, og gjør som vi selv ønsker. Det er om å gjøre for en naturfotograf å utnytte de korte dagene. Når mørket faller på samles vi på leirplassen. Lager oss en felles middag, og tørker klær over bålet. Stemningen er god og praten lett og lystig.

Alle har sett mye elg i dalen, men nesten bare elgkyr og kalver. Bare få sportegn etter elgoksen, som feiemerker og store brunstgroper. Vi får inntrykk av at her finnes storokse. Hvor har den gjemt seg? Vi befinner oss i "elgenes dal". Elgene er lite sky. De forandrer ikke adferd om vi er i nærheten. Området er fredet for jakt. I nasjonalparken har de rett og slett ikke noe å frykte fra oss tobeinte. Dette er deres arena. Her er det elgen som hersker, og vi er bare på besøk. Det er en godhet og ro over dem. Men det finnes unntak. Det er ikke

Fredrik og Tim sjekker ruten videre.
Foto: Siv Monika Rosendal

bare å komme her og komme her. Bak den snille fasaden kan det skjule seg aggressivitet om du kommer for nærme.. Da er det best å rømme opp i et tre for å unngå de farlige klovene. Det er noe jeg får opp-leve, og Lars blir vitne til.. Det er en spennende kameravinkel der oppe. Jeg anbefaler å ta med vidvinkel for elgen kan komme nærme.. Bildestabilisator er også bra om du blir skjelven..

Fredrik var på fotojakt etter ugle, men fant denne nysgjerrige røyskatten. Foto: Fredrik Norrsell

Neste base-camp blir ved Skårki-stugan. Enda ei mils gange inn-over dalen. Det regner fortsatt, og skodda ligger tjukk i dalsidene. Klær er våte, og fotoutstyret må pakkes inn i plast. Bjørnen har etterlatt sine fotavtrykk i strandkanten av Rapaelva. Vi går langs elvebredden og beundrer den store elva der den slynger seg majestetisk nedover dalen. Innerst i dalen ligger det såkalte Rovdyrtorget. Det naturlige møtested for rovdyr som følger dalførene. Vi holder utkikk etter de firbeinte, men har ikke hellet med oss. Vi ser bare visittkort som bjørneekskrement og gaupe-spor. Vissheten om at det vandrer både bjørn, jerv og gaupe i disse fjelldalene gjør oppholdet ekstra spennende.

Det nærmer seg det øyeblikket at vi må forlate Rapadalen. Vi må begynne vandringsen hjemover via fjellet. Det er regnfulle dager, og vi forsterker den opplevelsen med et friskt bad i Rapaelva. Det er kaldt, men deilig. Akkurat som Rapaelvas krefter synker inn i kroppen før vi starter turen opp den bratte dalsiden. Nye områder åpenbarer seg når vi kommer på toppen. Sola bryter igjennom skydekke. Rypa kurrer i fjellsiden. Krystallklart fjellvatn sildrer nedover bekken. Mektig fjelltopper er kledd i hvitt. De neste dagene, og de siste etappene er som en drøm.

landskapet er villt og vakkert. Sol fra skyfri himmel, og en temperatur på dagtid som minner om sommer. På natta tar frosten overhånd, og minner oss om at vinteren er like rundt hjørnet. Vi nyter dagene fra soloppgang til solnedgang og videre til månen er kommet høgt på himmelen og hvisker god natt til oss. På morgenen er skoene stivfrosset. De mjukner fort når sola står opp, og vi begynner å gå. Vi går gjennom et flott landskap. Vi møter masse rein inni fjellvidda. En røyskatt titter nyskjerrig opp fra steinura. Ei ugle flyr og jakter lemen. Kritthvite svaner beveger seg stille ute på vatnet. Motivene er i fleng. Det er en litt vemodig tanke det at vi no er på tur å forlate Sarek. Vi suger til oss inntrykk, og prøver å feste det meste på film.

13 dager er gått. Vi er kommet frampå bakketoppen hvor vi ser ned til sivilisasjonen. Vi ser hus, veg, biler og vindmøller. Langt der nede venter bilen på oss. Snart er vi tilbake til det vanlige liv og hverdagen igjen. Det er fristende å snu, og gå tilbake til Sarek. Ha sekken på ryggen og bare vandre mer i det mektige fjellandskapet. Se høsten gå over til vinter. Speide mer etter rovdyra. Se mer elg i Rapadalen. Bade mer i Rapaelva. Fyre mer bål i måneskinnet. Bli vekket flere morgener av sola, eller av rypa som kurrer, eller av regnet som spretter på teltduken. Jeg takker for en uforglemmelig tur. Pliktene kaller. Vi må tilbake til skolen. Tankene om en gjenforening med Sarek er allerede igang..

Lars forlater oss etter 4 dager. Jobben på Øytun kaller. Vi andre har heldigvis flere dager til rådighet, og skal vandre videre oppover dalen. Kvelden etter forteller Tim om fjellturen sin den dagen. Han hadde gått hele dagen med fingeren på kameraavtrykkeren. Dette for å kunne handle raskt hvis et motiv skulle åpenbare seg. Da han nærma seg leirplassen på slutten av dagen, ble det bratt og ulendt terreng. Han pakka like godt fotoutstyret i sekken og fortsatte å gå heimover i høgt tempo. "Gjett hva jeg plutselig fikk øye på?" sier han ivrig, men samtig litt oppgitt.. "Gaupa.. Gaupa spratt opp av berget fremfor meg..Og hvor hadde jeg kameraet..?" I sekken..Er det ikke typisk..?

Som svermere lokkes vi alle til lyset og varmen på natten. Foto: Fredrik Norrsell